

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13
Components and Indicators of Effective Schools in the New Normal Era under the
Primary Educational Service Area Office in the Cluster 13

ชิติพัทธ์ ไกรโสตา* ชูเกียรติ วิเศษเสนา** และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ***

นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*

อาจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล**, ***

Chitipath Kraisoda* Chookiat Wisetsena** and Worasit Rattanavara***

Ph.D. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Vongchavalitkul University*

Lecturer Dr., Faculty of Education, Vongchavalitkul University**, ***

Corresponding author E-mail: Chitipath@gmail.com

(Received: April 26, 2023; Revised: May 31, 2023; Accepted: June 8, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 และ 2) ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย โดยการสังเคราะห์เอกสาร และการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ นำมาสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ มีความเชื่อมั่น 0.968 นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 450 แห่ง ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน จำนวนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 1 คน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จากนั้นนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดปัจจัย เพื่อพิจารณาจัดกลุ่มตัวแปรด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และใช้วิธีการหมุนแกนแบบตั้งฉากด้วยวิธีหาองค์ประกอบเฉพาะ นำผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่ได้มาพัฒนาเป็นเครื่องมือใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสี่ และ/หรือ ผู้บริหารสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล และ/หรือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และ/หรือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านการบริหาร ระหว่างปี พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน เช่น รางวัลพระราชทาน รางวัลอันทรงคุณค่า สพฐ. จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ได้ตามการแปรความหมายแบบอิงเกณฑ์ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) โดยใช้สถิติ t-test เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ และจากการนำตัวบ่งชี้ที่ค้นพบไปทดสอบกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัดพบว่ามีความสำคัญทางสถิติทุกตัวบ่งชี้ สามารถยืนยันได้ว่าทั้ง 33 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงตามสภาพ

คำสำคัญ: สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ, ยุคความปกติใหม่, องค์ประกอบและตัวบ่งชี้

Abstract

The objectives of this research were 1) to examine the components and indicators of effective schools in the new normal era, under the Primary Educational Service Area Office in the Cluster 13, and 2) to verify the concurrent validity of the components and indicators of effective schools in the new normal era under the Primary Educational Service Area Office in the Cluster 13. The research was conducted by synthesizing documents and hosting group discussions with qualified individuals associated with school performance to identify the components and indicators of school effectiveness in the new normal era. These components and indicators were utilized to construct a 5-point Likert scale questionnaire, which was validated by experts with a total reliability score of 0.968. This tool was then applied to a sample of 450 schools under the Primary Educational Service Area Office in the Cluster 13 for the 2022 academic year, obtained from the stratified random sampling technique in each of the Primary Educational Service Area Office in the Cluster 13. Each school provided a single respondent, either the school director or the acting director. The collected data were then analyzed using Exploratory Factor Analysis, with variables grouped using the Principal Component Analysis method and Orthogonal Rotation method. The derived indicators were used to develop a data collection tool for a known group, including school administrators from schools that had been assessed by the Office for National Education Standards and Quality Assessment (ONESQA) in the fourth round, and/or school administrators from international standard schools, and/or quality local schools, and/or school administrators from schools that received management awards from 2020 to the present, such as Royal Award, OBEC awards, totaling 40 people. The data was analyzed by calculating the mean according to the criterion-based interpretation at a high level ($\bar{X} = 3.51$) and employing the t-test to examine concurrent validity.

The research results showed that the components and indicators of effective schools in the new normal era, under the Primary Educational Service Area Office in the Cluster 13, consisted of 7 components and 33 indicators. After testing these indicators with the known group, it was found that all indicators were statistically significant, thereby affirming the concurrent validity of all 33 indicators.

Keywords: Effective Schools, New Normal, Components and Indicators

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นสถานการณ์อันตรายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก พบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน มีการแพร่ระบาดตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2565 พบผู้ป่วยติดเชื้อทั่วโลกรวม 622,242,419 ราย และมีผู้เสียชีวิตรวม 6,546,836 ราย (กระทรวงสาธารณสุข, 2565) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยและสังคมโลกรวมทั้งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาแรกของการแพร่ระบาดที่ได้เห็นมาตรการปิดกั้น (Lock Down) และการควบคุมเข้มงวดของรัฐบาลในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อมาเมื่อสามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ดีขึ้นผู้คนมีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการกลับมาดำเนินชีวิต ที่เข้ากับสภาวะการณ์ที่เรียกว่าความปกติใหม่ (New Normal) ในทุกภาคส่วนมีการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง

ที่เกิดขึ้น รวมถึงภาคการศึกษาที่ต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564)

กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการถอดบทเรียนการจัดการศึกษาเพื่อรับมือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงได้ประกาศนโยบายรับมือการระบาดของโรคโดยมีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ไว้ 5 รูปแบบ ตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา คือ 1) ON-AIR เรียนผ่านระบบมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) ONLINE เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต 3) ON-DEMAND เรียนผ่านแอปพลิเคชัน 4) ON-HAND เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัด ใบงาน และ 5) ON-SITE เรียนที่โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ในหลายครอบครัวต้องเผชิญปัญหาในการปรับตัวต่อการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ทั้งด้านอุปกรณ์ สถานที่ หรือแม้กระทั่งความพร้อมด้านจิตใจของผู้เรียน ครู อาจารย์ และผู้ปกครอง จึงทำให้คุณภาพของการศึกษาลดลงทำให้มีผู้เรียนจำนวนหนึ่ง ไม่สามารถศึกษาต่อได้ หรือได้รับคุณภาพการศึกษาลดลง และยังเป็นปัจจัยเพิ่มความเหลื่อมล้ำในประเทศเนื่องจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกล และผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา อาจปรับตัวต่อการเรียนออนไลน์ได้ยากกว่า (ฉัตรชัย ดวงรัตนพันธ์, 2564) ผู้เรียนและผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเตรียมจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ เหนื่อยล้า เนื่องจากต้องมีการเรียนขดเขยเวลาที่ยาวเกินไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) รวมถึงเสียโอกาสในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกและการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะสังคม และอารมณ์ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) จากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาที่แต่ละสถานศึกษาต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์ในทุก ๆ ด้าน

การบริหารสถานศึกษาในสภาวะการณ์ความปกติใหม่ ผู้บริหารต้องมีการบริหารสถานศึกษาเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ และบริบทของเวลาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง นั่นคือ ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง (ยุทธชาติ นาทอม, 2564) ซึ่งการจะทำให้การเรียนการสอนในสถานศึกษาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมนั้น การบริหารจัดการที่ดีสามารถช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษา สามารถเตรียมความพร้อมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้ดีขึ้น และทำให้การเรียนการสอนใน สถานศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผล ผู้บริหาร ควรพิจารณาประสิทธิผลของสถานศึกษาเนื่องจากประสิทธิผลเป็นเครื่องมือหรือดัชนีความสำเร็จความสามารถขององค์กร การบริหารสถานศึกษา และการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบ (Factors) และตัวบ่งชี้ (Indicators) สำหรับการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถระบุ หรือบ่งบอกสมรรถนะของผลการดำเนินงาน จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบสำคัญหลายประการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ยกตัวอย่างเช่น 1) องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีธรรมชาติ มีเป้าหมาย และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมให้สามารถตอบสนองความต้องการและความหลากหลายของผู้เรียนได้ 2) องค์ประกอบการจัดการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน ครู บุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และประชาชน ให้มีความรู้สึกปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น เกิดขึ้นในบริบทก่อนที่จะมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้สถานศึกษาต้องมีการปรับตัว เพื่อรับมือกับสถานการณ์ในปัจจุบันทำให้เกิด “ความปกติใหม่” ในบริบทของการศึกษาโดยเฉพาะในเขตตรวจราชการที่ 13 ประกอบด้วย จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และ

จังหวัดสุรินทร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) เนื่องจากเป็นกลุ่มพื้นที่การศึกษาที่มีจำนวนสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุดในประเทศไทย โดยมีจำนวน 3,553 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.16 ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาทั้งหมดในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความแตกต่างทางบริบทด้านสังคม วัฒนธรรม พื้นที่ ทรัพยากร รวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นมาได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ จึงมีความสำคัญให้ในการบริหารสถานศึกษาให้สามารถสำเร็จไปได้ด้วยดี เกิดผลตามที่สถานศึกษาได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ รวมทั้งตอบสนองนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคของภาครัฐ ในบริบทของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

2.2 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัย แบ่งดำเนินการออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ขั้นที่ 1

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และแนวคิดเกี่ยวกับยุคความปกติใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาองค์ประกอบจากแนวคิดของนักวิจัย และนักวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้ (Edmonds, 1979; Purkey & Smith, 1983; Sammons, Hillman & Mortimore, 1995; Scheerens, 2000; Reezigt, 2001; Doran, 2004; Saleem et al., 2012; Huber & Helm, 2020; EDUCA, 2021; Abd-Rabo & Hashaikeh, 2020; Bako, Okereke & Sara, 2021; ณิชชา พิทยาพงศกร, 2563)

2) นำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสังเคราะห์องค์ประกอบหลักได้ 5 องค์ประกอบ คือ (1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (2) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน (3) การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน (4) ความร่วมมือของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน และ (5) เทคโนโลยีการศึกษา

3) วิเคราะห์องค์ประกอบหลัก เพื่อหาองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ และจัดทำร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่

3.1.2 ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 5 คน ว่าเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ หรือไม่ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ 1) เป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาตัวบ่งชี้ หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางการศึกษา หรือ 2) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หรือ 3) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลเป็นที่ประจักษ์

หลังจากการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัย สามารถกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ ได้จำนวน 5 องค์ประกอบ 41 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ 2) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ 4) ความร่วมมือของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ และ 5) เทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 7 ตัวบ่งชี้

3.1.3 ขั้นที่ 3

1) สร้างเครื่องมือวิจัย ที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 1.0 ทุกข้อคำถาม

3) นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.968

3.1.4 ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้ Google Forms ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1) ประชากร คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 3,553 แห่ง

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2565 โดยผู้วิจัย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Hair, Black, Babin & Anderson (2010) ที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีขนาด อย่างน้อย 5-10 เท่าของ ตัวบ่งชี้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 41 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัย ใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 เท่า ดังนั้น สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ควรมีอย่างน้อย 410 แห่ง โดยผู้วิจัย ได้เก็บแบบสอบถามเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล รวมเป็น 450 แห่ง และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วน สถานศึกษาระดับประถมศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

3) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน สถานศึกษาละ 1 คน

3.1.5 ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัยเพื่อพิจารณาจัดกลุ่มตัวแปรด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) และใช้วิธีการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีหาองค์ประกอบเฉพาะ (Varimax) โดยมีเกณฑ์

ในการกำหนดองค์ประกอบเบื้องต้น คือ 1) องค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigenvalue) มากกว่า 1 2) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และ 3) องค์ประกอบนั้นต้องมีตัวบ่งชี้อย่างน้อยตั้งแต่ 3 ตัวบ่งชี้ ขึ้นไป

3.2 ตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

ผู้วิจัย นำผลการวิเคราะห์ในตอนที่ 1 มาพัฒนาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด (Known Group) แล้วตรวจสอบว่าตัวบ่งชี้ที่ได้นั้นเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 และมีความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ดังนี้

3.2.1 นำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) มาพัฒนาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยพิจารณากลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 ที่เป็นกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด (Known Group) จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา คือ (1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จากสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพภายนอก สมศ. รอบสี่ และ/หรือ (2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล (World - Class Standard School) หรือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และ/หรือ (3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ ด้านการบริหารระหว่างปี พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน เช่น รางวัลพระราชทาน รางวัลอันทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS)

3.2.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตัวบ่งชี้โดยหาค่าเฉลี่ยโดยเปรียบเทียบระดับค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ที่ได้กับเกณฑ์การประเมินตามการแปรความหมายอิงเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) และสถิติ t-test เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

4. ผลการวิจัย

4.1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 มีผลการวิจัย ดังนี้

4.1.1 การพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูล แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผล ในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

ตัวบ่งชี้	Bartlett's Test of Sphericity			Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	
	Chi-Square	df	Sig.	ค่าที่เหมาะสม	ค่าที่ได้
ตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13	14353.941	820	0.000	>0.50	0.785

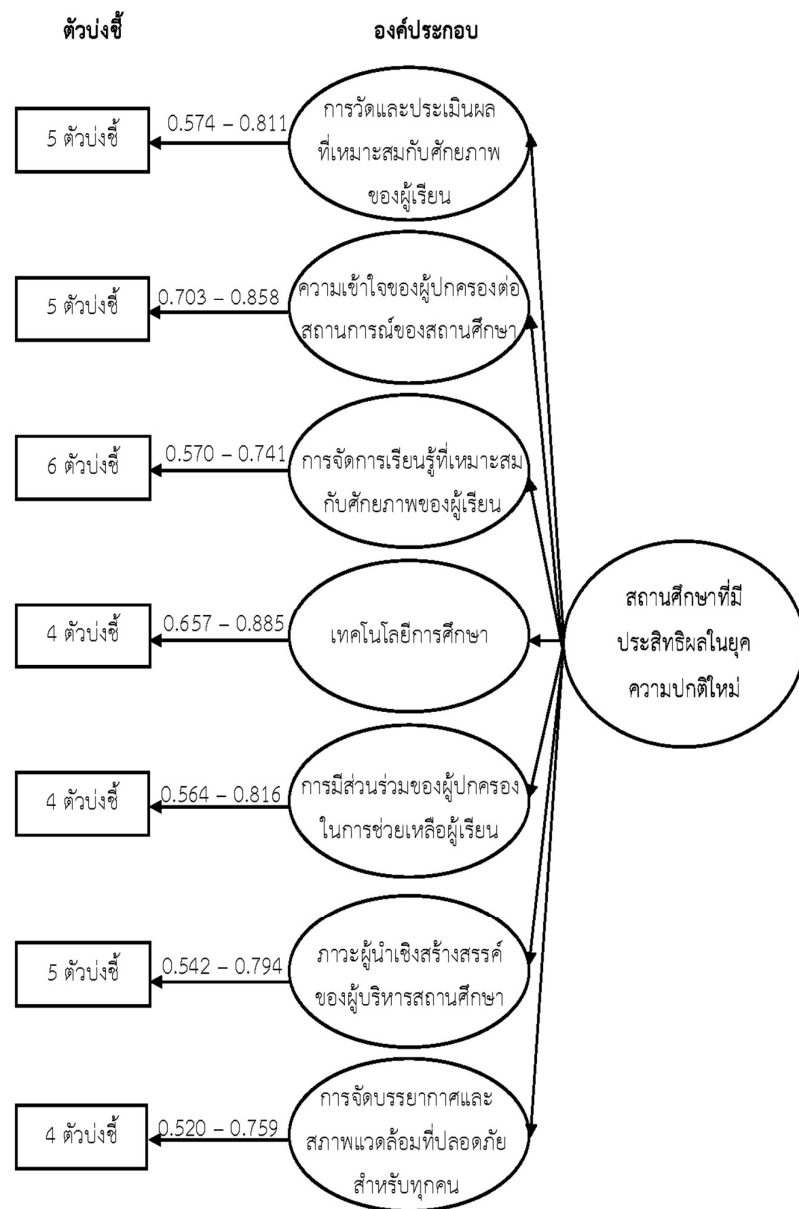
จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) ด้วยการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า Chi-Square = 14353.941 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูลด้วยค่าดัชนีไกเซอร์ไมเยอร์ ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าสูงหรือต่ำ ว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.785 ซึ่งมากกว่า 0.50 และมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุควิกฤติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 จำนวน 5 องค์ประกอบ 41 ตัวบ่งชี้ ซึ่งนำมากำหนดเป็นข้อคำถามจำนวน 41 ข้อ มีความเหมาะสมสำหรับนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

4.1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ผู้วิจัยสามารถจัดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุควิกฤติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 ได้เป็นองค์ประกอบใหม่ 7 องค์ประกอบ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละสะสมของความแปรปรวนขององค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
1. การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	12.892	31.445	31.445
2. ความเข้าใจของผู้ปกครองต่อสถานการณ์ของสถานศึกษา	3.409	8.314	39.759
3. การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	3.094	7.546	47.305
4. เทคโนโลยีการศึกษา	2.745	6.695	54.000
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน	1.759	4.290	58.290
6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	1.540	3.755	62.045
7. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน	1.423	3.471	65.516

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุควิกฤติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 มี 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน 2) ความเข้าใจของผู้ปกครองต่อสถานการณ์ของสถานศึกษา 3) การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน 4) เทคโนโลยีการศึกษา 5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน 6) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 7) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน มีค่าไอเกน (Eigenvalues) อยู่ระหว่าง 1.423 – 12.892 มีค่าร้อยละความแปรปรวนอยู่ระหว่าง 3.471 – 31.445 และมีค่าร้อยละของค่าความแปรปรวนสะสมอยู่ร้อยละ 65.516 โดยสามารถจัดทำเป็นองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้สถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลในยุควิกฤติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13

จากภาพที่ 1 แสดงการจัดกลุ่มตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมขององค์ประกอบโดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 จำนวน 7 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้

4.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 มีผลการวิจัย แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่กับเกณฑ์การประเมินค่าที่ระดับ 3.51 ตามการแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	p
1. การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	4.35	0.62	8.57**	0.00
2. ความเข้าใจของผู้ปกครองต่อสถานการณ์ของสถานศึกษา	4.43	0.68	8.59**	0.00
3. การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	4.48	0.55	11.59**	0.00
4. เทคโนโลยีการศึกษา	4.62	0.52	13.53**	0.00
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน	4.27	0.67	7.17**	0.00
6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.55	0.58	11.58**	0.00
7. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน	4.58	0.56	12.29**	0.00
	4.47	0.60		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การปฏิบัติตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 ของกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด (Known Group) มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.47 และมีค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 4.27 – 4.62 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์การประเมินค่าที่ค่าที่ระดับมาก ($\mu = 3.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถยืนยันได้ว่า องค์ประกอบที่ค้นพบทั้ง 7 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงตามสภาพ

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 การศึกษาขององค์ประกอบ และตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ คือ 1) การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ 2) ความเข้าใจของผู้ปกครองต่อสถานการณ์ของสถานศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ 4) เทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ 5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ 6) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และ 7) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ซึ่งพิจารณาได้ว่า กระบวนการที่ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้จากแนวคิดและทฤษฎีเมื่อได้ข้อค้นพบ แล้วนำมาพัฒนาเป็นองค์ประกอบขึ้นใหม่ตามกระบวนการวิจัยมีความเหมาะสม ถึงแม้ว่าจำนวนองค์ประกอบจะเปลี่ยนไป แต่ตัวบ่งชี้ที่อยู่ในองค์ประกอบก็จะไปกระจายอยู่ในองค์ประกอบใหม่ ดังที่ ยุทธ โกยวรรณ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การที่ผู้วิจัย ได้แนวคิดหรือทฤษฎีสนับสนุนเรื่องนั้น ๆ มาก่อนการวิเคราะห์จึงเป็นการสร้างตัวแปรใหม่ เมื่อวิเคราะห์เสร็จ จะทำให้ได้ปัจจัย หรือองค์ประกอบใหม่ หลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 เกิดจากหลายองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากยังเป็นประเด็นความรู้ใหม่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา จะต้องปรับตัวและร่วมมือกัน ในสถานการณ์ต่าง ๆ และจากองค์ประกอบที่ค้นพบ คือ 1) การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน ดังที่สำนักทดสอบทางการศึกษา (2564) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา มีธรรมชาติ และความซับซ้อนของพฤติกรรมทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการวัดและประเมินผลผู้เรียน จึงต้องกำหนดรูปแบบและวิธีการให้เหมาะสมกับธรรมชาติ

และระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา 2) ความเข้าใจของผู้ปกครองต่อสถานการณ์ของสถานศึกษา ดังที่ สมศิริ รุ่งอมรรัตน์ (2564) ได้สรุปไว้ว่า ในช่วงเวลาที่เรียนออนไลน์ผู้เรียนต้องการผู้ที่จะคอยช่วยเหลือส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้ปกครอง อาจจะต้องยอมสละเวลาบางส่วน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความสุขจากการเรียนรู้ร่วมกัน 3) การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาในยุคความปกติใหม่ จะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ที่เป็นการเรียนรู้เชิงลึก คือ รู้จริง รู้ชัด นำไปประยุกต์ใช้และสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ 4) เทคโนโลยีการศึกษา ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้ให้คำแนะนำไว้ว่า ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สถานศึกษาควรให้การสนับสนุนผู้เรียนด้านความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อุปกรณ์การเรียนรู้แบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่มีความหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน ดังที่ Pek and Mee (2020) ได้ข้อค้นพบว่า ในสถานการณ์การศึกษาที่โรงเรียนถูกปิดเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียน 6) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ อำนวย ตามงาม และจุฬาพรณภรณ์ ธนะแพทย์ (2565) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำต้องมีคุณลักษณะที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็น เป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเองเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย และ 7) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้สรุปไว้ว่า กิจกรรมกรรมการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต้องเน้นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.47 และมีค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 4.27–4.62 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์การประเมินค่าที่ระดับมาก ($\mu = 3.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถยืนยันได้ว่า องค์ประกอบที่ค้นพบทั้ง 7 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงตามสภาพ ประเด็นนี้อาจพิจารณาได้ว่า การบริหารสถานศึกษาด้วยการปฏิบัติตามองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สะท้อนถึงความสำเร็จของสถานศึกษาที่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ยังเป็นประเด็นความรู้ใหม่ในสถานการณ์สังคมในปัจจุบัน ที่สถานศึกษาจะต้องปรับตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ดังที่ สุวิมล ติรภานนท์ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อผู้วิจัยต้องการศึกษาตัวแปร โดยยังไม่มีทฤษฎี หรือแนวคิดสนับสนุนเรื่องนั้นมาก่อน ผู้วิจัย จะเก็บข้อมูลจากตัวแปรเหล่านั้น แล้วนำมาจัดทำหมวดหมู่ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อเป็นการสำรวจดูว่ากลุ่มตัวแปรทั้งหมดว่ามีกี่องค์ประกอบ และตรวจสอบโดยหาความเที่ยงตรงตามสภาพ ประสพชัย พสุนนท์ (2558) ที่ได้กล่าวถึงความเที่ยงตรงตามสภาพไว้ว่า เป็นความเที่ยงตรงที่ใช้เกณฑ์เทียบความสัมพันธ์ที่เป็นสถานการณ์จริงด้วยแบบสอบถามเพื่อพิจารณาการดำเนินงานในปัจจุบัน ดังนั้นความเที่ยงตรงที่ได้จากแบบสอบถามต้องมีความสามารถวัดได้ตรงตามสภาพจริงในปัจจุบัน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้เรียน ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้เรียนให้มากขึ้น

6.1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ลำดับที่สองคือ การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบสถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 กับเขตตรวจราชการอื่น ๆ

6.2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อยืนยันทฤษฎีองค์ประกอบสถานศึกษา ที่มีประสิทธิผลในยุคความปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 13 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงสาธารณสุข. (2565). *สรุปข่าว สธ. ประจำวันที่ 30 กันยายน 2565*. สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. https://pr.moph.go.th/_WEBADMIN/uploads/attfiles/yj7id5z01s0008swk.pdf
- ฉัตรชัย ดวงรัตนพันธ์. (2564). *COVID-19 Education Disruption ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร?*. กรุงเทพมหานคร. <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/966219>
- ณิชา พิทยาพงศกร. (2563). *New normal ของการศึกษาไทยคืออะไร เมื่อการเรียนรู้ทางไกลไม่ใช่คำตอบ*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ. <https://tdri.or.th/2020/05/desirable-new-normal-for-Thailand-education>
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18, 375-396.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2563). *การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วย AMOS (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธชาติ นาหอม. (2564). การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่. ใน *Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14*. (น. 1208-1217). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). *การออกแบบการเรียนรู้ใน New Normal*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมสิริ รุ่งอมรรัตน์. (29 สิงหาคม 2564). *พ่อแม่ ผู้ปกครอง : ปัจจัยสู่ความสำเร็จการเรียนรู้ออนไลน์ในช่วงโควิด-19*. โพสต์ทูเดย์. <https://www.posttoday.com/politic/columnist/661787>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกำหนดกลุ่มพื้นที่การศึกษา ประจำเขตตรวจราชการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ*. <https://personnel.obec.go.th/home/wp-content/uploads/2020/11/2.-ประกาศ-Cluster-63.pdf>
- _____. (2564). *สพฐ.แจ้งเลือกวิธีเรียนได้หลายแบบหากไม่พร้อมเรียนออนไลน์*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. <https://www.obec.go.th/archives/377135>

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ฉบับสรุป*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2565). *มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2564). *พหุปัญญาบนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับเด็กอนุบาล*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2564). *แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. สำนักทดสอบทางการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิมล ติรภานันท์. (2553). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ ตามงาม และจุฬารัตนภรณ์ ธนะแพทย์. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค COVID 19. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 105-115.

ภาษาอังกฤษ

- Abd-Rabo, A., & Hashaikeh, S. a. I. (2020). Assessing School Principals' Perceptions of School Effectiveness in the Palestinian Schools. *Universal Journal of Educational Research*. 8(11), 5536-5546.
- Bako, M. M., Okereke, V. E., & Sara, S.S. (2021). Assessment of the School Process Factors Affecting Plateau State Secondary Schools' Effectiveness. *Kashere Journal of Education*. 2(1), 71-80.
- Doran, J. A. (2004). *Effective School Characteristics and Student's Achievement Correlates as Perceived by Teachers in American Style International Schools*. [Unpublished Doctoral Dissertation]. University of Central Florida.
- Edmonds, R. R. (1979). Effective Schools for the Urban Poor. *Educational Leadership*. 37(1), 15-27.
- EDUCA. (2021). *7 Ways to Help Teachers Succeed when Schools Reopen*. EDUCA.
<https://www.educathai.com/knowledge/articles/362?fbclid=%20lwAR2VlQDYmsV5kGvsHb5%20FnXAqZjilFi6vz4ctTyHr1wYYNcPmFLsBG1HbO0>
- Hair, F. J., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Person Education.
- Huber, S. G. & Helm, C. (2020). Covid-19 and Schooling: Evaluation, Assessment and Accountability in Times of Crises-Reacting Quickly to Explore Key Issues for Policy, Practice and Research with the School Barometer. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 32, 237-270.
- Pek, L. S. & Mee, R. W. M. (2020). Parental Involvement on Childs Education at Home During School Lockdown. *Journal of humanities and social studies*, 4(2), 192-196.
- Purkey, S. C., & Smith, M. S. (1983). Effective Schools: a Review. *The Elementary School Journal*. 83(4), 427-452.
- Reezigt, G. J. (2001). *A Framework for Effective School Improvement*. [Research Report]. University of Groningen. https://cordis.europa.eu/docs/projects/files/SOE/SOE2972027/70595591-6_en.pdf

- Saleem, F., Naseem, Z., Lbrahim, K., Hussain, & A., Azeem, M. (2012). Determinants of Schools Effectiveness: A Study of Punjab Level. *International Journal of Humanities and social Science*. 2(14), 242-251.
- Sammons, P., Hillman, J. & Mortimore, P. (1995). *Key Characteristics of Effective Schools: A Review of School Effectiveness Research*. [Research Report]. Institute of Education for the Office for Standards in Education. <http://people.uncw.edu/kozloffm/effective%20schools.pdf>
- Scheerens, J. (2000). *Improving School Effectiveness*. UNESCO Digital Library. <https://unesdoc.unesco.org/>